

6. V to „samopomoč“ je dovedlo te reveže dejstvo, da na sejnih ne do bijo za svojo, s trdom vzgojeno živino niti najskromnejšega prebitka. O posameznih slučajih smo podrobno poročali in še bomo. —

7. Drago gorivo je ena najtežjih božjih šib za Haloze. Mnogi preždijo po cele dneve stisnjeni v svojih razpadajočih kolibah. Dušljiv zrak je legio najnevarnejših bacilov. Na ljudstvu se vidi, da nosi kali najrazličnejših boleznih v sebi. —

8. Med letom so se kupičili dolgovi. Posamezni gospodarji so še imeli nekaj kredita, zato pa sedaj še obresti ne morejo zmagovati. Povprečno so cele Haloze — prezadolžene. Najbolj so udarjeni gospodarji, ki morajo skrbeti ne-le za svojo družino, ampak tudi za viničarje in — kočarje.

9. Povsem naravna, tiasi nič manj usodna posledica tega je: — Beg od rodne grude... Domači sinovi in hčere, ki nimajo v domači bedi dovolj obstanke, bežijo v mestne tvornice samostano, da jih po nekaj tednih vržejo na cesto... Borza dela pa išče teden za tednom: 20 kmečkih dekel, 13 kuharic, 30 hlapcev itd. In potem govoričimo o neki „brezposelnosti“?! —

10. Prav pozorno-obupna pa je navidezna „samopomoč“ teh bednikov. Za trenutno zadovoljstvo so se vrgli na prisilno klanje živine, ki utegne v eni zimski perijodi pomeniti katastrofo za živinorejo v Halozah. —

Sedaj ste čuli razloge za pasivnost, oz. vtise iz bednih Haloz, katerim moramo priskočiti na pomoč.

Vprašanje pa je: kako? Je od pomoč! Samo je treba dobre volje, energične roke in — uvidevnosti.

Zaenkrat damo naši javnosti v diskusijo sledeče predloge:

1. Po naših časopisih se v vseh pokrajinah prosjači za takozvane „pasivne“ kraje, ki pa daleko niso tako pasivni, kakor baš naše Haloze. Čemu podpirati druge? Prepričani smo, da bi Haložani odprli roko in srce, ako bi se jim dobro godilo. Smilijo se nam vsi, a Haložani so nam za sedaj najbolj pri srcu.

2. Brižni faktorji, iniciatorji plemenite pobude za pomoč Haložanom naj potom narodnega poslanca g. Lovro Petovarja predočijo vladi resen položaj naših Haloz ter naj budno pazijo, da ne ostane samo pri obljubah.

3. Mnogo koristnega lahko napravijo organizacije Rdečega križa in druga humanitarna društva. Dobičke nekaj prireditve naj žrtvujejo za bedne Haložane. —

4. Ena najnujnejših potreb je odložitev plačila vseh davkov do začetka prihodnjega gospodarskega leta.

5. Takisto nujna potreba je nekak izjemni moratorij (odložitev plačil) na račun hipoteknih dolgov ter obresti za dobo vsaj enega gospodarskega leta.

6. Izdatna denarna pomoč od države, bodisi v tej ali oni obliki t.j. brezobrestna posojila, brezplačno semenje itd. Seveda je taka pomoč le prehodna injekcija na smrt obsojenemu bolniku. —

7. V očigled številnih zbirk za razne pogorelce, misijone, tuje akcije in sploh vse nesrečnike, tlejmo po pravilu „vsak svetnik ima roke k sebi obrnjene“ prednost našim Halozam. Nepristransko razdelitev podpor naj izvršijo oblastni organi!

8. V veseljni sezoni (maškerade, plesi, redute, šport itd.) se med smehom in razigranostjo spomnite tistih, ki od gladi umirajo in zmrzujejo. Ako res v tem težkem času ne morete zatajiti svojih divjaških tradicij, žrtvujte dobiček vsaj ene prireditve onim, ki delajo celo leto zato, da na zimo — umirajo!

9. Na oblast pa apeliramo, da čimprej začne z deli na cestah in pri raznih regulacijah. Vsi ti načrti so bili

večne volilne vabe volitev iz mračne politične preteklosti. Denarnih fondov je dovolj! Tu ni izgovora! Najmanj 2000 delavcev bo samo v Halozah — in to domačinov za poslenih. Nešteto družin se bo opomoglo, ker bo domač človek na domači grudi zaslužil.

In to bo ne-le pošten zaslužek, ampak velika in trajna gospodarska pridobitev. Ta predlog je poleg drugih najlepši izhod iz nepopisne bede Haložanov.

10. Z miljivimi darovi in denarnimi prispevki se ne more trajno in izdatno pomagati vsem. Treba je pozitivne pomoči trajne vrednosti.

Pričakujemo na te predloge pozitivnih nasvetov vseh, ki žele rešiti siromaške Haloze. Ljudstvo se udnja pijančevanju ob svojem neprodanem vinu, se hrani skrajno slabo, nima oblačil, ne obutve. Deca ne morejo v šolo, odrasli ne v cerkev, ne v urade. —

Ne sme ostati pri samem jadikovanju! Prosimo celokupno jugoslovansko časopisje, da ta naša izvajanja registrira. —

Odpri srce, odpri roke, otiraj bratovske solze!

V smislu tega poziva pesnika Simona Gregorčiča naj bi srezko načelstvo sklicalo iz najhujše prizadetih občin vse župane, učitelje, duhovnike in druge veljake na resno posvetovanje (konferenco), na katero se naj bi povabili tudi narodni poslanec g. Lovro Petovar v svrhu tolmačenja nujnosti potrebne pomoči skrajno pasivnim Halozam. Od strani „Narodne Sloge“ se je storilo vse, da bodo o žalostnem položaju naših Haloz informirani ne-le slovenski narodni poslanci, potom kr. banske uprave centralna vlada in celokupna jugoslovanska javnost.

Velika gospodarska pridobitev.

Nova banovinska gospodinjška šola.

Že od l. 1919 naprej so uvidevni gospodarstveniki želeli, da bi se v področju bivše Stajerske ustanovila za slovenska dekleta normalna gospodinjška šola. Nepredvideni politični dogodki in neprestane politične trzavice od osvobojenja preko težke dobe, ki je hvalabogu za nami, niso mogli merodajni činitelji udovoljiti upravičeni in utemeljeni prošnji po stalni gospodinjški šoli. Nbroj osnutkov in načrtov je bilo predloženih merodajnim funkcionarjem, ali vsi so bili — vsaj takrat se je zdelo — udarec v zrak.

Po natančnem študiju in uvidevajoč potrebo takega vzgojevališča, je kr. banska uprava odobrila, da se otvori novo ustanovljena banovinska gospodinjška šola pri kmetijski šoli v Sentjurju ob j. ž. v početku januarja ter razpiše v kratkem sprejemne pogoje in vsaj s 15. januarjem se bo pričel pouk. Zato naj

prosilke vložijo najkasneje do Božiča prošnje za sprejem. Pogoji so: starost najmanj 16 let, telesno in duševno zdrave, moralna neoporečnost ter z uspehom dovršena osnovna šola. Mesečni prispevek bo po 400 Din. Po gospodarskem stanju staršev bo pa kr. banska uprava tudi dovoljevala četrtinsko, polovično do tričetrtinsko oprostitve tega zneska, tako da bodo prispevale gojenke nekako polovico vseh stroškov, ostalo pa banovina.

Šola ima namen izobraziti v prvi vrsti kmetijska dekleta za dom kot bodoče go-podinjce, zato je pridružena kmetijskemu zavodu. Sprejmejo se v prvi vrsti hčerke večjih in manjših posestnikov ter le izjemoma tudi drugih stanov iz dežele, ako ima prosilka posebno veselje ter je že delno vajena kmetijskega dela in ima namen ostati pri kmetijstvu.

Poučevalo se bo pri teoretičnem pouku: verouk, vzgojeslovje, higijena, petje, gospodinjstvo, prirodne vede, nauk o živilih, nauk o oblačilih, krojno tisanje, računstvo, slovenščina in spisje, živinočija, mlekarstvo, perutinarstvo, vrtnarstvo in sadjarstvo poljedelstvo, kmetijsko gospodarstvo, domoznanstvo in knjigovodstvo. Praksa pa bo obsegala: pripravljane jedil primernih za kmetijske potrebe, shranjevanje in konzerviranje jedil, sadja in povrtnine, serviranje za razne prilike, notranja dela gospodinjce, šivanje na roko in s strojem, zlasti naprava perila in domače obleke, tkanja, bolniška postrežba in nega dojenčka, dela v govejem hlevu, pravilna molža, ravnanje z mlekom ter izdelovanje masla in raznih sirov, dela v svinjaki in v vzornem kokošnjaku s kontrolo krmljenja in nošenje jajc ter umetno valenje, dela na zelenjadnem in cvetličnem vrtnu ter drevesnici, dela na polju in gospodarskih napravah, v orodnicah, shrambah in žitnici.

Kot za kmečke fante kmetijsko-nadaljevalna šola, tako je za dekleta gospodinjško-nadaljevalna šola posebno primerna predšola za vstop v zavod. Zato prosi uprava, zlasti učiteljice na teh šolah, da pozovejo učence za vstop v gospodinjško šolo. Posebno poziva uprava tuči starše absolventk tukajšnjega zavoda, ki že vedo ceniti izobrazbo svojih sinov, da omogočijo pouk tudi hčerkam, ki so strokovne izobrazbe še bolj potrebne, saj vsi očetje dobro vedo, kako težko je pridobiti sedaj ženo za kak napredek pri kmetiji. Moški si pridobijo vsaj nekaj pri raznih predavanjih in strokovnih društvih, dočim žene še tega ne.

Ker bo letošnji tečaj trajal le sedem mesecev, je posebno primeren za one, ki bi zaradi gmtotnih ali domačih razmer težko obiskovale poznejše, 10-mesečne tečaje. —

Omenjeni zavod je od velike važnosti za naše narodno gospodarstvo ter

dokaz, kako umno in budno pazi kr. banovinska uprava na življenjske potrebe državljanov. Saj je dobra gospodinja steber družine, ki je osnova občine in države. —

Kakor čujemo, se namerava ustanoviti tudi v območju ptujskega sreza sličen zavod. O zadevi bomo še poročali.

Smrtna kosa

V Petajncih pri Slatini Radencih je v soboto ob 20. umrl ugledni veleposestnik, solastnik svetovno znane petanjske slatine itd. g. Josip Vogler v starosti 63 let. Kot blaga duša je pokojnik rad pomagal po svojih močeh vsakomur, ki se je bil k njemu zatekel; zato je bil splošno priljubljen daleč naokrog. K večnemu počitku je bil položen v rodbinsko grobnico v Petajncih v ponedeljek ter ga je na zadnji poti spremljala mnogoštevilna množica.

Pokojnemu blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

Čuk piše...

Moje 14. poročilo.

Zamerili so mi zadnjič Ptujčani, da sem jih v svojem poročilu prezrl, a nekateri so si oddahnili v dobri veri, da sem jih že — sit. Lepo priznanje, zares. Ker me mika bolj na deželo, bom zaenkrat govoril o inteligentnih kravah, to pa zato, da ptujskih inteligentov (vseh vrst in spolov) ne bi razalil. Mene prav nič ne briga več, kaj „onegavi“ gospod s tremi službami in ali je zvest svoji ženi in kaj uganja zasebno. To so njegove stvari. Če je kdo zaigral svojo suktnjo v uradnem prostoru, je to diskrecija. Na te komedije pa se bom še povrnil. Pa pustimo te neumnosti, ki so silno dvoumne in utegnejo k večjemu pozročiti neslogo med ljubečimi. — S temi zadevami je velik križ! —

Zato je tudi moj molk povsem razumljiv. Ker pa še ni vseh dni konce, pride tudi še marsikaj pod moj oster kljun. Le potrpljenja je treba, potrpljenja, ki je božja mast... Do tedaj pa naj vse ptujске farizeje forbec lomi po pravilu „kaj me briga, če osel riga.“ —

Moje 15. poročilo.

Nisem mogel drugače, zaneslo me je zopet k Sv. Urbanu. Na sam Marijin praznik je bilo. Darinke ni bilo doma. Prav žalosten sem bil raditega. Odšla je bojda v — Zagreb. Gotovo, prav gotovo mi ni zamerila mojega vi-težkega obiska pri sv. Urbanu, kjer bi živela kakor pregnanka v Sibiriji, da ni tam dobrih ljudi. Tolži jo misel, da ni osamljena v svoji usodi. — Ker se nisem mogel z njo pomeniti, vam nadaljujem obečane dogodivščine o inteligentni, muzikalični kravi, ki je šla po stopnicah in se lotila gramofona. Nadalje o Fürthnerjevih žmljah in o Rakuševih štrucah, o obračanju oči na pet deklet in o drugem, dočim gospodu, ki je dobil za 10 dni odmora, ne bom pisal. Se lahko vsakemu pripeči taka smolasta stvar. —

Ker sem prehlajen pa na svidenje prihodnjič. —

Meh za smeh.

USODNA KRATKOVIDNOST.

V trgovino slik vstopi starejša, a bogata gospa, hoteč kupiti lep sliko. Naenkrat obstane pred Galerijo in se ošabno obregne ob umetnika:

„Kako morate vendar tako gnusno spako imenovati umetnino?“

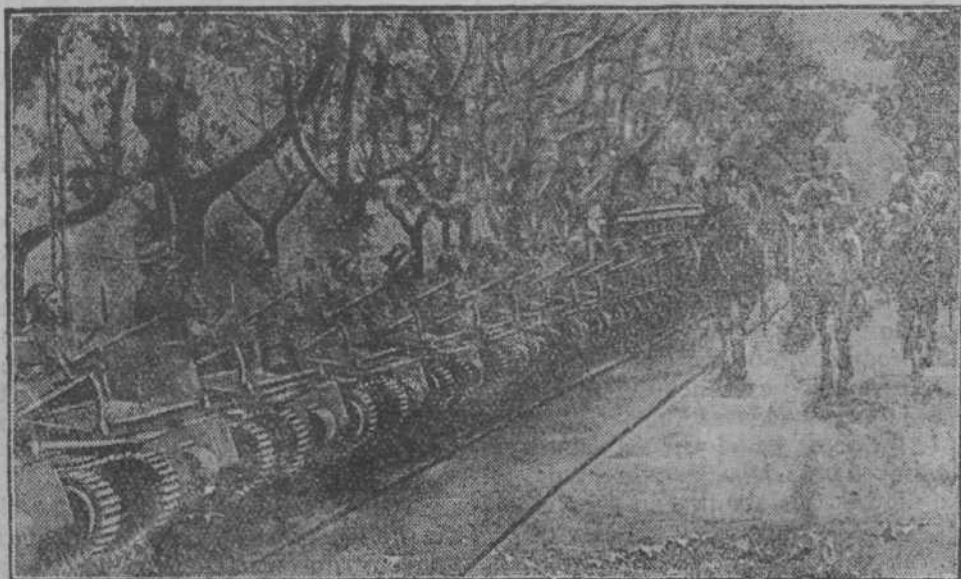
Umetnik ji odvrne uljudno: „Pardon, milostljiva, saj to je — gledalo.“

Pismo gorenjskega doneta.

U Ptuj, 12. 31.

Usi naš varč bivši Stajarski-Slavenec kar vas ja že bl u leth se še vafr spuminate Krancu ju pa Gorenjski so bl učasih kt pionirji tu u Ptuj še za časa umrle Avstro-Ugerske. — i jaz sra

Benito Mussolini misli o razorožitvi

Benito Mussolini revidira svoje bojne tanke.